

Учреждение образования
«Барановичский государственный университет»

Вестник БарГУ

Ежеквартальный научно-практический журнал

Издаётся с марта 2013 г.

Выпуск 5, сентябрь, 2017.

Серия «Биологические науки (общая биология). Сельскохозяйственные науки (агрономия)»

Учредитель: учреждение образования «Барановичский государственный университет».

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Главный редактор журнала Кочурко Василий Иванович, доктор сельскохозяйственных наук, профессор, академик Белорусской инженерной академии, академик Международной академии технического образования, академик Международной академии наук педагогического образования, академик Академии экономических наук Украины, Заслуженный работник образования Республики Беларусь, ректор учреждения образования «Барановичский государственный университет» (Барановичи, Республика Беларусь).

Заместитель главного редактора журнала Климук Владимир Владимирович, кандидат экономических наук, проректор по научной работе учреждения образования «Барановичский государственный университет» (Барановичи, Республика Беларусь).

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ СЕРИИ

Главный редактор серии

Рындевич Сергей Константинович, кандидат биологических наук, доцент, доцент кафедры естественнонаучных дисциплин учреждения образования «Барановичский государственный университет» (Барановичи, Республика Беларусь).

Редактор текстов на английском языке

Карапетова Елена Геннадьевна, кандидат филологических наук, доцент, заведующий кафедрой теории и практики перевода № 1 учреждения образования «Минский государственный лингвистический университет» (Минск, Республика Беларусь).

Абарова Елена Эдуардовна (*ответственный за направление «Агрономия»*), кандидат сельскохозяйственных наук, доцент, директор обособленного структурного подразделения «Ляховичский государственный аграрный колледж» учреждения образования «Барановичский государственный университет» (Ляховичи, Республика Беларусь);

Земоглядчук Алексей Владимирович (*ответственный за направление «Общая биология»*), кандидат биологических наук, заведующий кафедрой естественнонаучных дисциплин учреждения образования «Барановичский государственный университет» (Барановичи, Республика Беларусь);

Александрович Олег Родославович, доктор биологических наук, профессор, заведующий кафедрой зоологии Поморской академии в Слупске (Слупск, Польша);

Бизюкова Татьяна Тимофеевна, кандидат сельскохозяйственных наук, старший преподаватель кафедры естественнонаучных дисциплин учреждения образования «Барановичский государственный университет» (Барановичи, Республика Беларусь);

Бушуева Вера Ивановна, доктор сельскохозяйственных наук, профессор, профессор кафедры селекции и генетики учреждения образования «Белорусская государственная орденов Октябрьской Революции и Трудового Красного Знамени сельскохозяйственная академия» (Горки, Республика Беларусь);

Гриб Станислав Иванович, академик Национальной академии наук Беларуси, доктор сельскохозяйственных наук, профессор, главный научный сотрудник Республиканского унитарного предприятия «Научно-практический центр Национальной академии наук по земледелию» (Жодино, Республика Беларусь);

Гричик Василий Витальевич, доктор биологических наук, доцент, заведующий кафедрой общей экологии и методики преподавания биологии Белорусского государственного университета (Минск, Республика Беларусь);

Джус Максим Анатольевич, кандидат биологических наук, доцент, доцент кафедры ботаники Белорусского государственного университета (Минск, Республика Беларусь);

Ерошов Анатолий Иванович, доктор биологических наук, профессор, академик Международной академии экологии, профессор кафедры энергоэффективных технологий учреждения образования «Международный государственный экологический университет имени А. Д. Сахарова» Белорусского государственного университета (Минск, Республика Беларусь);

Кильчевский Александр Владимирович, член-корреспондент Национальной академии наук Беларуси, доктор биологических наук, профессор, главный ученый секретарь Национальной академии наук Беларуси (Минск, Республика Беларусь);

Кшивы Эдвард, доктор наук, профессор (Щецин, Польша);

Лукашевич Нина Петровна, доктор сельскохозяйственных наук, профессор, заведующий кафедрой кормопроизводства учреждения образования «Витебская ордена “Знак почёта” государственная академия ветеринарной медицины» (Витебск, Республика Беларусь);

Прокин Александр Александрович, кандидат биологических наук, ведущий биолог учебно-научного центра «Веневитиново» федерального государственного бюджетного образовательного учреждения высшего профессионального образования «Воронежский государственный университет» (Воронеж, Российская Федерация);

Цзя Фенлонг, доктор, профессор, Институт энтомологии, факультет естественных наук, Университет имени Сунь Ятсена (Гуанчжоу, Китайская Народная Республика);

Шаманаев Виктор Анатольевич, доктор сельскохозяйственных наук, старший научный сотрудник, профессор кафедры агрономии и экологии федерального государственного бюджетного образовательного учреждения высшего профессионального образования «Смоленская государственная сельскохозяйственная академия» (Смоленск, Российская Федерация).

Шофман Леонид Исаакович, доктор сельскохозяйственных наук, старший научный сотрудник Республиканского унитарного предприятия «Минская областная сельскохозяйственная опытная станция Национальной академии наук Беларуси» (п. Натальевск, Республика Беларусь);

Янчуревич Ольга Викторовна, кандидат биологических наук, доцент, доцент кафедры зоологии и физиологии человека и животных учреждения образования «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы» (Гродно, Республика Беларусь).

Адрес редакции:

ул. Войкова, 21, 225404 г. Барановичи.

Телефон: +375 (163) 45 46 28.

E-mail: vestnik@barsu.by.

Подписные индексы: 00993 — для индивидуальных подписчиков; 009932 — для организаций.

Свидетельство о регистрации средств массовой информации № 1533 от 30.07.2012, выданное Министерством информации Республики Беларусь.

В соответствии с приказом Высшей аттестационной комиссии Республики Беларусь от 21 января 2015 г. № 16 научно-практический журнал «Вестник БарГУ» серия «Биологические науки (общая биология). Сельскохозяйственные науки (агрономия)» включён в Перечень научных изданий Республики Беларусь для опубликования результатов диссертационных исследований по биологическим наукам (общая биология), сельскохозяйственным наукам (агрономия).

Научно-практический журнал «Вестник БарГУ» включён в РИНЦ (Российский индекс научного цитирования), лицензионный договор № 06-1/2016.

Издатель: учреждение образования «Барановичский государственный университет».

Выходит на русском, белорусском и английском языках.

Журнал распространяется на территории Республики Беларусь.

Заведующий редакционно-издательской группой С. А. Березнюк

Технический редактор А. Ю. Сидоренко

Компьютерная вёрстка С. А. Березнюк

Корректор С. А. Березнюк

Подписано в печать 08.09.2017. Формат 60 × 84 ¹/₈. Бумага офсетная. Печать цифровая. Гарнитура Таймс. Усл. печ. л. 12,00. Уч.-изд. л. 9,00. Тираж 75 экз. Заказ 1547.

Цена свободная.

Полиграфическое исполнение: Гродненское областное унитарное полиграфическое предприятие «Слонимская типография». Свидетельство о государственной регистрации издателя, изготовителя, распространителя печатных изданий № 1/203 от 07.03.2014, № 2 от 25.02.2014.

Адрес: ул. Хлюпина, 16, 231800 Слоним, Гродненская обл.

© БарГУ, 2017

Установа адукацыі
«Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт»

Веснік БарДУ

Штоквартальны навукова-практычны часопіс

Выдаецца з сакавіка 2013 г. Выпуск 5, верасень, 2017.

Серыя «Біялагічныя навукі (агульная
біялогія). Сельскагаспадарчыя
навукі (аграномія)»

Заснавальнік: установа адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

Галоўны рэдактар часопіса Качурка Васіль Іванавіч, доктар сельскагаспадарчых навук, прафесар, акадэмік Беларускай інжынернай акадэміі, акадэмік Міжнароднай акадэміі тэхнічнай адукацыі, акадэмік Міжнароднай акадэміі навук педагагічнай адукацыі, акадэмік Акадэміі эканамічных навук Украіны, Заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь, рэктар установы адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт» (Баранавічы, Рэспубліка Беларусь).

Намеснік галоўнага рэдактара часопіса Клімук Уладзімір Уладзіміравіч, кандыдат эканамічных навук, прарэктар па навуковай рабоце ўстановы адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт» (Баранавічы, Рэспубліка Беларусь).

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ СЕРЫІ

Галоўны рэдактар серыі

Рындзевіч Сяргей Канстанцінавіч, кандыдат біялагічных навук, дацэнт, дацэнт кафедры прыродазнаўчых дысцыплін установы адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт» (Баранавічы, Рэспубліка Беларусь).

Рэдактар тэкстаў на англійскай мове

Карапетава Алена Генадзьеўна, кандыдат філалагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры тэорыі і практыкі перакладу № 1 установы адукацыі «Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт» (Мінск, Рэспубліка Беларусь).

Абарава Алена Эдуардаўна (*адказы за напрамак «Аграномія»*), кандыдат сельскагаспадарчых навук, дацэнт, дырэктар адасобленага структурнага падраздзялення «Ляхавіцкі дзяржаўны аграрны каледж» установы адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт» (Ляхавічы, Рэспубліка Беларусь);

Земаглядчук Аляксей Уладзіміравіч (*адказы за напрамак «Агульная біялогія»*), кандыдат біялагічных навук, загадчык кафедры прыродазнаўчых дысцыплін установы адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт» (Баранавічы, Рэспубліка Беларусь);

Александровіч Алег Радаслававіч, доктар біялагічных навук, прафесар, загадчык кафедры заалогіі Паморскай акадэміі ў Слупску (Слупск, Польшча);

Бізюкова Таццяна Цімафееўна, кандыдат сельскагаспадарчых навук, старшы выкладчык кафедры прыродазнаўчых дысцыплін установы адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт» (Баранавічы, Рэспубліка Беларусь);

Бушуева Вера Іванаўна, доктар сельскагаспадарчых навук, прафесар, прафесар кафедры селекцыі і генетыкі ўстановы адукацыі «Беларуская дзяржаўная ордэнаў Кастрычніцкай Рэвалюцыі і Працоўнага Чырвонага Сцяга сельскагаспадарчая акадэмія» (Горкі, Рэспубліка Беларусь);

Грыб Станіслаў Іванавіч, акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктар сельскагаспадарчых навук, прафесар, галоўны навуковы супрацоўнік Рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Навукова-практычны цэнтр Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па земляробстве» (Жодзіна, Рэспубліка Беларусь);

Грычык Васіль Вітальевіч, доктар біялагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры агульнай экалогіі і метадыкі выкладання біялогіі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск, Рэспубліка Беларусь);

Джус Максім Анатольевіч, кандыдат біялагічных навук, дацэнт, дацэнт кафедры батанікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск, Рэспубліка Беларусь);

Ерашоў Анатоль Іванавіч, доктар біялагічных навук, прафесар, акадэмік Міжнароднай акадэміі экалогіі, прафесар кафедры энергаэфектыўных тэхналогій установы адукацыі «Міжнародны дзяржаўны экалагічны ўніверсітэт імя А. Д. Сахарова» Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск, Рэспубліка Беларусь);

Кільчэўскі Аляксандр Уладзіміравіч, член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктар біялагічных навук, прафесар, галоўны навуковы сакратар Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі (Мінск, Рэспубліка Беларусь);

Кшывы Эдвард, доктар навук, прафесар (Шчэцін, Польшча);

Лукашэвіч Ніна Пятроўна, доктар сельскагаспадарчых навук, прафесар, загадчык кафедры кормавытворчасці ўстановы адукацыі «Віцебская ордэна “Знак пашаны” дзяржаўная акадэмія ветэрынарнай медыцыны» (Віцебск, Рэспубліка Беларусь);

Прокін Аляксандр Аляксандравіч, кандыдат біялагічных навук, вядучы біёлаг вучэбна-навуковага цэнтра «Венеціанава» федэральнай дзяржаўнай бюджэтнай адукацыйнай установы вышэйшай прафесійнай адукацыі «Варонежскі дзяржаўны ўніверсітэт» (Варонеж, Расійская Федэрацыя);

Цзя Фенлонг, доктар, прафесар, Інстытут энтамалогіі, факультэт прыродазнаўчых навук, Універсітэт імя Сунь Ятсена (Гуанчжоу, Кітайская Народная Рэспубліка);

Шаманаеў Віктар Анатольевіч, доктар сельскагаспадарчых навук, старшы навуковы супрацоўнік, прафесар кафедры аграноміі і экалогіі федэральнай дзяржаўнай бюджэтнай адукацыйнай установы вышэйшай прафесійнай адукацыі «Смаленская дзяржаўная сельскагаспадарчая акадэмія» (Смаленск, Расійская Федэрацыя).

Шофман Леанід Ісаакавіч, доктар сельскагаспадарчых навук, старшы навуковы супрацоўнік Рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Мінская абласная сельскагаспадарчая доследная станцыя Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі» (п. Натальеўск, Рэспубліка Беларусь);

Янчурэвіч Вольга Віктараўна, кандыдат біялагічных навук, дацэнт, дацэнт кафедры заалогіі і фізіялогіі чалавека і жывёл установы адукацыі «Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы» (Гродна, Рэспубліка Беларусь).

Адрас рэдакцыі:

вул. Войкава, 21, 225404 г. Баранавічы.

Тэлефон: +375 (163) 45 46 28.

E-mail: vestnik@barsu.by .

Падпісныя індэксы: 00993 — для індывідуальных падпісчыкаў; 009932 — для арганізацый.

Пасведчанне аб рэгістрацыі сродкаў масавай інфармацыі № 1533 ад 30.07.2012, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

У адпаведнасці з загадам Вышэйшай атэстацыйнай камісіі Рэспублікі Беларусь ад 21 студзеня 2015 г. № 16 навукова-практычны часопіс «Веснік БарДУ» серыя «Біялагічныя навукі (агульная біялогія). Сельскагаспадарчыя навукі (аграномія)» уключаны ў Пералік навуковых выданняў Рэспублікі Беларусь для апублікавання вынікаў дысертацыйных даследаванняў па біялагічных навуках (агульная біялогія), сельскагаспадарчых навуках.

Навукова-практычны часопіс «Веснік БарДУ» уключаны ў РІНЦ (Расійскі індэкс навуковага цытавання), ліцэнзійны дагавор № 06-01/2016.

Выдавец: установа адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт».

Выходзіць на рускай, беларускай і англійскай мовах.

Часопіс распаўсюджваецца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

Загладчык рэдакцыйна-выдавецкай групы С. А. Беразнюк

Тэхнічны рэдактар Г. Ю. Сідарэнка

Камп'ютарная вёрстка С. А. Беразнюк

Карэктар С. А. Беразнюк

Падпісана да друку 08.09.2017. Фармат 60 × 84¹/₈. Папера афсетная. Друк лічбавы. Гарнітура Таймс. Ум. друк. арк. 12,00. Ул.-выд. арк. 9,00. Тыраж 75 экз. Заказ 1547.

Кошт свабодны.

Паліграфічнае выкананне: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства «Слонімска тыпаграфія». Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/203 ад 07.03.2014, № 2 ад 25.02.2014.

Адрас: вул. Хлюпіна, 16, 231800 Слонім, Гродзенская вобл.

© БарДУ, 2017

Education institution
“Baranovichi State University”

BarSU Herald

A quarterly scientific-and-practical journal

Published since March 2013

Volume 5, September 2017

Series “Biological sciences
(general biology). Agricultural
sciences (agronomy)”

Promoter: educational institution “Baranovichi State University”.

EDITORIAL BOARD

Editor-in-Chief Vasily I. Kochurko, Doctor of Agriculture, Professor, Member of the Belarusian Academy of Engineering, Member of the International Academy of Technical Education, Member of the International Academy of Pedagogical Education, Member of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, Distinguished Educator of the Republic of Belarus, Rector of Baranovichi State University (Baranovichi, the Republic of Belarus).

Deputy Editor-in-Chief Vladimir V. Klimuk, Ph. D. in Economic Sciences, Vice-rector for Scientific Work of Baranovichi State University (Baranovichi, the Republic of Belarus).

EDITORIAL BOARD OF THE SERIES

Editor of the issue

Sergey K. Ryndevich, Ph. D. in Biology, associate professor at the Department of Sciences, the Education Institution “Baranovichi State University” (Baranovichi, the Republic of Belarus).

English Text Editor

Yelena G. Karapetova, Ph. D. in Philology, Head of the Translation and Interpreting Department No 1 at the Education Institution “Minsk State Linguistic University” (Minsk, the Republic of Belarus).

Yelena E. Abarova (*responsible for the topic area “Agronomy”*), Ph. D. in Agriculture, associate professor, Head of the economically autonomous structural subdivision “Lyakhovichi State Agricultural Colledge” at the Education Institution “Baranovichi State University” (Lyakhovichi, the Republic of Belarus);

Aleksei V. Zemoglyadchuk (*responsible for the topic area “General Biology”*), Ph. D. in Biology, Head of the Department of Sciences, the Education Institution “Baranovichi State University” (Baranovichi, the Republic of Belarus);

Oleg R. Alexandrovich, D. Sc. in Biology, Professor, Head of the Department of Zoology at Pomorsk Academy in Slupsk (Slupsk, Poland);

Tatyana T. Bizyukova, Ph. D. in Agriculture, Senior Lecturer of the Department of Sciences, the Education Institution “Baranovichi State University” (Baranovichi, the Republic of Belarus);

Vera I. Bushueva, D. Sc. in Agriculture, professor at the Department of Selection and Genetics, the Education Institution “The Belarusian State Agricultural Academy in the name of order of the October Revolution and Labor Red Banner” (Gorki, the Republic of Belarus);

Stanislav I. Grib, D. Sc. in Agriculture, member of the National Academy of Sciences of Belarus, Head Researcher at the Republican Unitary Enterprise “The Scientific-and-Practical Centre of the National Academy of Sciences of Belarus for Arable Farming” (Zhodino, the Republic of Belarus);

Vitaly V Grichik, D. Sc. in Biology, Head of the Department of General Ecology and Methods of Teaching Biology the Belarusian State University (Minsk, the Republic of Belarus);

Maxim A. Dzhus, Ph. D. in Biology, associate professor at the Department of Botany the Belarusian State University (Minsk, the Republic of Belarus);

Anatoly I. Eroshov, D. Sc. in Biology, Member of the International Academy of Ecology, Professor at the Department of Energy Efficient Technologies, at the Education Institution “The International State University of Ecology named after A. D. Sakharov” the Belarusian State University (Minsk, the Republic of Belarus);

Alexander V. Kilchevskiy, D. Sc. in Biology, corresponding member of the National Academy of Sciences of Belarus, Chief Scientific Secretary of the National Academy of Sciences of Belarus (Minsk, the Republic of Belarus);

Edward Kshivy, D. Sc. in Agriculture (Szczecin, Poland);

Alexander A. Prokin, Ph. D. in Biology, Head Researcher at Educational-and-Scientific Centre “Venevitinovo”, the Federal State Education Institution “Voronezh State University” (Voronezh, the Russian Federation);

Nina P. Lukashevich, D. Sc. in Agriculture, Head of the Department of Fodder Cropping at the Education Institution “Vitebsk of the Badge of Honor Order State Academy of Veterinary Medicine” (Vitebsk, the Republic of Belarus);

Fenglong Jia, Ph. D. in Biology, Institute of Entomology, School of Life Sciences, Sun Yat-sen University (Guangzhou, China);

Viktor A. Shamanayev, D. Sc. in Agriculture, Senior Researcher at the Department of Agronomical Science and Ecology, the Federal State Education Institution of Higher Vocational Education “Smolensk State Academy of Agriculture” (Smolensk, the Russian Federation).

Leonid I. Shofman, D. Sc. in Agriculture, Senior Researcher at the Republican Unitary Enterprise “Minsk Regional Agricultural Experimental Station” of the National Academy of Sciences of Belarus (Natalyevsk, the Republic of Belarus);

Olga V. Yanchurevich, Ph. D. in Biology, Associate Professor of the Department of Zoology and Physiology of Man and Animals, the Education Institution “Grodno State University named after Yanka Kupala” (Grodno, the Republic of Belarus).

Editorial address:

21 Voykova Str., 225404 Baranovichi. Phone: +375 163 45 46 28.

E-mail: vestnik@barsu.by.

Subscription indexes: 00993 — for individual subscribers; 009932 — for companies.

The certificate of the registration of mass media № 1533 of 30.07.2012 issued by the Ministry of Information of Belarus.

In accordance with the order of the board of the Higher Attestation Commission of the Republic of Belarus on January 21, 2015 № 16 the scientific-and-practical journal “BarSU Herald”, the series “Biological sciences (general biology). Agricultural sciences (agronomy)” was included on the list of the scientific publications of the Republic of Belarus for publishing the results of dissertation research in biological sciences (general biology), agricultural sciences (agronomy).

Scientific-and-practical journal “BarSU Herald” is included into RSCI (Russian Science Citation Index), license agreement № 06-01/2016.

Published: educational institution “Baranovichi State University”.

Issued in Russian, Belarusian and English.

The journal is distributed on the territory of the Republic of Belarus.

Managing editor S. A. Bereznyuk
Technical editor A.Y. Sidorenko
Desktop Publishing S. A. Bereznyuk
Proofreader S. A. Bereznyuk

Signed to print 08.09.2017. Format 60 x 84 ¹/₈. Offset paper. Digital printing. Headset Times. Cond. print. l. 12.00. Acc.-pub. l. 9.00. Circulation: 75 copies. Order 1547.

Free price.

Printing performance: Grodno Regional Printing Unitary Enterprise “Slonim printing establishment”. The state registration certificate of the publisher, manufacturer and publications distributor № 1/203 of 07.03.2014, № 2 of 25.02.2014.

Address: 16 Hlyupin St., 231800 Slonim, Grodno region.

СОДЕРЖАНИЕ

БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Общая биология

Земоглядчук А. В., Буяльская Н. П. Жуки-горбатки рода <i>Natirrica</i> (Coleoptera, Mordellidae) фауны Беларуси	9
Крылов А. В. Новые данные по ордовикским трилобитам рода <i>Iliaenus</i> Dalman, 1827 Восточной Балтоскандии	17
Лундышев Д. С. Жесткокрылые рода <i>Atholus</i> C. Thomson, 1859 (Coleoptera, Histeridae) Беларуси	48
Плакс Д. П. О находках остатков палеозойской ихтиофауны на территории Беларуси	54
Рындевич С. К. Новые фаунистические находки водолюбов (Coleoptera: Hydrophiloidea: Hydrophilidae) из Евразии	65
Заика Ю. В., Крылов А. В. Ордовикские трилобиты (Arthropoda, Trilobita), переотложенные в плейстоценовых образованиях Беларуси (предварительные сведения)	71

СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ НАУКИ

Агрономия

Босак В. Н., Сачивко Т. В. Применение сапонитсодержащего базальтового туфа при возделывании овощных культур	83
Бученков И. Э., Рышкель И. В. Селекция <i>Ribes nigrum</i> L. и <i>Grossularia reclinata</i> Mill. на основе отдаленной гибридизации	89

ЗМЕСТ

БІЯЛАГІЧНЫЯ НАВУКІ

Агульная біялогія

Земаглядчук А. У., Буяльская Н. П. Жукі-гарбаткі рода <i>Natirrica</i> (Coleoptera, Mordellidae) фаўны Беларусі	9
Крылоў А. У. Новыя дадзеныя па ардовіцкіх трылабітах рода <i>Iliaenus</i> Dalman, 1827 Усходняй Балтаскандыі	17
Лундышаў Д. С. Цвёрдакрылыя рода <i>Atholus</i> C. Thomson, 1859 (Coleoptera, Histeridae) Беларусі	48
Плакс Д. П. Аб знаходках рэшткаў палеазойскай іхтыяфаўны на тэрыторыі Беларусі	54
Рындзевіч С. К. Новыя фаўністычныя знаходкі вадалюбаў (Coleoptera: Hydrophiloidea: Hydrophilidae) з Еўразіі	65
Заіка Ю. У., Крылоў А. У. Ардовіцкія трылабіты (Arthropoda, Trilobita), пераадкладзеныя ў плейстацэнавых утварэннях Беларусі (папярэднія звесткі)	71

СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫЯ НАВУКІ

Аграномія

Босак В. М., Сачыўка Т. У. Прымяненне сапанітутрымліваючага базальтавага туфа пры вырошчванні гароднінных культур	83
Бучанкоў І. Э., Рышкель І. В. Селекцыя <i>Ribes nigrum</i> L. і <i>Grossularia reclinata</i> Mill. на аснове аддаленай гібрыдызацыі	89

CONTENTS

BIOLOGICAL SCIENCES

General Biology

Zemoglyadchuk A. V., Buialskaya N. P. Mordellid beetles of the genus <i>Natirrica</i> (Coleoptera, Mordellidae) of the fauna of Belarus	9
Krylov A. V. New data on the ordovician trilobites of the genus <i>Iliaenus</i> Dalman, 1827 of East Baltoscandia	17
Lundyshev D. S. Beetles of the genus <i>Atholus</i> C. Thomson, 1859 (Coleoptera, Histeridae) of Belarus	48
D. P. Plax Findings of palaeozoic ichthyofauna remains in the territory of Belarus	54
Ryndevich S. K. New faunistic records of hydrophilid beetles (Coleoptera: Hydrophiloidea: Hydrophilidae) from Eurasia	65
Zaika Yu. U., Krylov A. V. Ordovician erratic trilobites (Arthropoda, Trilobita) from pleistocene deposits of Belarus (preliminary data)	71

AGRICULTURAL SCIENCES

Agronomy

Bosak V. M., Sachyuka T. U. Application of saponite-containing basaltic tuffs in the cultivation of vegetable crops	83
Butschenkov I. E., Ryshkel I. V. Selection <i>Ribes nigrum</i> L. and <i>Grossularia reclinata</i> Mill. based hybridization	89

УДК 595.76+591.9

S. K. Ryndevich Baranovichi State University, Ministry of Education of the Republic of Belarus, 21, Voykova st.,
225404 Baranovichi, Belarus, +375 (163) 48 73 97, ryndevichsk@mail.ru**NEW FAUNISTIC RECORDS OF HYDROPHILID BEETLES (COLEOPTERA:
HYDROPHILOIDEA: HYDROPHILIDAE) FROM EURASIA**

The article considers new faunistic records of 12 species of Hydrophilidae from Europe and Asia. *Cercyon* (*Cercyon*) *bifenestratus* Küster, 1851, has been recorded for China (Xinjiang) for the first time, *C. (C.) cultriformis* Wu & Pu, 1995 — for the Palearctic and Sichuan (China), *Coelostoma orbiculare* Fabricius, 1775 — for Xinjiang (China), *Hydrobius rothenbergii* Gerhardt, 1872 — for Latvia, *Megasternum immaculatum* (Stephens, 1829) — for Russia and Siberia, *Enochrus (Lumetus) fuscipennis* Thomson, 1884 — for Kirghizia. Additional reliable finds are indicated *Cercyon (Cercyon) strandi* Roubal, 1938, *C. (C.) lencoranus* Kuwert, 1890, *Cercyon (Paracercyon) analis* (Paykull, 1798), *Enochrus (Lumetus) fuscipennis*, *Hydrobius rothenbergii*, *Megasternum concinnum* (Marshall, 1802) and *M. prometheus* Shatrovskiy, 1990, from the territory of Eurasia. Syntype of *Cercyon nigriceps* Motschulsky, 1863, is designated. Aspects of the morphology and distribution of these species of hydrophilids are presented.

Key words: Coleoptera; Hydrophilidae; new species for fauna; distribution; Eurasia.

Ref.: 16 titles.

С. К. РындевичУчреждение образования «Барановичский государственный университет», Министерство образования
Республики Беларусь, ул. Войкова, 21, 225404 Барановичи, Республика Беларусь,
+375 (163) 48 73 97, ryndevichsk@mail.ru**НОВЫЕ ФАУНИСТИЧЕСКИЕ НАХОДКИ ВОДОЛЮБОВ (COLEOPTERA:
HYDROPHILOIDEA: HYDROPHILIDAE) ИЗ ЕВРАЗИИ**

В статье рассматриваются новые фаунистические указания 12 видов жуков-водолюбов с территории Европы и Азии. *Cercyon (Cercyon) bifenestratus* Küster, 1851 впервые приводится для фауны Китая (Синьцзян), *C. (C.) cultriformis* Wu & Pu, 1995 — для Палеарктики и Сычуаня (Китай), *Coelostoma orbiculare* Fabricius, 1775, — для Синьцзяна (Китай), *Hydrobius rothenbergii* Gerhardt, 1872, — для Латвии, *Megasternum immaculatum* (Stephens, 1829) — для России и Сибири, *Enochrus (Lumetus) fuscipennis* Thomson, 1884 — для Киргизии. Указаны дополнительные достоверные находки *Cercyon (Cercyon) strandi* Roubal, 1938, *C. (C.) lencoranus* Kuwert, 1890, *Cercyon (Paracercyon) analis* (Paykull, 1798), *Enochrus (Lumetus) fuscipennis*, *Hydrobius rothenbergii*, *Megasternum concinnum* (Marshall, 1802) и *M. prometheus* Shatrovskiy, 1990 с территории Евразии. Обозначен синтип *Cercyon nigriceps* Motschulsky, 1863. Рассмотрены также отдельные аспекты морфологии и распространения данных видов водолюбов.

Ключевые слова. Coleoptera; Hydrophilidae; новый вид для фауны; распространение; Евразия.

Библиогр.: 16 назв.

Introduction. The total number of species in the Hydrophiloidea stands at 3 340 species [1; 2]. The distribution of the Eurasian fauna of the family Hydrophilidae was reviewed by M. Hansen [3], F. Hebauer and S. K. Ryndevich [4], S. K. Ryndevich [5], S. K. Ryndevich and M. Fikaček [6], A. A. Prokin, S. K. Ryndevich, P. N. Petrov and T. R. Andrejeva [7] and M. Fikaček, R. B. Angus, E. Gentili, F. Jia, Y. N. Minoshima, A. Prokin, M. Przewoźny, S. K. Ryndevich [8]. Examination of the material of private and museum collections revealed new localities for twelve species of Hydrophilidae, which are presented in this contribution.

Material and methods. Examined specimens are deposited in the following collections:

CSK S. A. Kurbatov collection, Moscow, Russia;

CAK A. G. Koval collection, St. Petersburg, Russia;

CSR S. K. Ryndevich collection, Baranovichi, Belarus;

ZMMU Zoological Museum of Moscow State University, Moscow, Russia (N. B. Nikitsky);

ZISP Zoological Institute of Russian Academy of Sciences, St. Petersburg, Russia (A. G. Kirejtshuk).

Brackets ([...]) used for the comments attached by the author.

Material was examined using an Nikon SMZ-745T stereomicroscope and MBS-10 stereomicroscope.

Results and discussion. The annotated check-list of twelve Eurasian species of Hydrophilidae is given below.

Family HYDROPHILIDAE Latreille, 1802.

Cercyon (Cercyon) bifenestratus Küster, 1851

China: China, Xinjiang, Kara-Irtysh River, Burqin town, 47°41'35"N / 86°51'54"E, 31.7.2015, h~410 m, leg. Kabak I. I., 3 specimens, (CSR). New for China.

Distribution: *HOLARCTIC (ARCTOGEA): Palearctic: Europe:* Armenia, Austria, Bulgaria, Belarus, Russia (European part), Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Great Britain, Germany, Hungary, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Netherlands, Poland, Russia (European part), Slovakia, Sweden, Switzerland, Ukraine. *Asia:* Kazakhstan, Mongolia, Russia (West and East Siberia, Far East) [8].

Note. This specimens of *C. bifenestratus* from Xinjiang has smaller size (male — 2.1 mm, females 2.5—2.7 mm). Typical specimens from Europe have larger size (length of males — 2.3—2.5 mm, females — 2.6—2.8 mm).

Cercyon (Cercyon) cultriformis Wu & Pu, 1995

China: China, Sichuan Province, NW of Mianning, 3 895—4 060 m, 28°39'51"N / 102°00'22"E, 28°39'58"N / 102°00'31"E, 8.06.2012, lg. Belousov, Davidian, Kabak, Korolev, 1 specimen, (CSR). New for Palearctic and Sichuan.

Distribution: *HOLARCTIC: Palearctic: Asia:* China (Sichuan). *PALAEOTROPIS (PALAEOGEA): Oriental (Indo-Malaysian):* China (Guandong) [8; 9].

Cercyon (Cercyon) lencoranus Kuwert, 1890

Russia: Kavkaz [Caucasus], Adygeya [Adygea], okr. Guzeripl, lovushka [trap] № 1, 17.V. — 1.VI.2000, [in Russian], 2 specimens, (CSK, CSR); Sochi reg., 30 km NNO Adler, lower reaches of the river Chvizhepse, 220—500 m, 29.IV. — 6.V.2013, leg. S.&Sv. Kurbatov, 8 specimens, (CSK, CSR).

Distribution: *HOLARCTIC: Palearctic: Europe:* Azerbaijan, Georgia, Russia (Northern Caucasus) [8].

Note. This rare species is endemic of the Caucasus.

Cercyon (Cercyon) nigriceps (Marsham, 1802)

Ekater... [red label with incomplete legible inscription], *Cercyon nigriceps* mihi, Caucasus [white label written V. I. Motschulsky], Syntypus *Cercyon nigriceps* Motschulsky, des. Ryndevich S., 2016 [red label], *Cercyon (Cercyon) nigriceps* (Marsham), det. Ryndevich, 2016 [white label], 1 specimen, (ZMMU).

Note. This specimen (female) is from Motschulsky collection and is typical *C. nigriceps*.

Cercyon nigriceps Motschulsky, 1863, was synonymized by J. Balfour-Browne [10]. Lectotype of this species is not designated. The species was described from Ceylon (Sri Lanka) [3; 11]. A specimen with such label was not found in the collection of Motschulsky in ZMMU (personal message by N. B. Nikitsky). Therefore I cannot designate this specimen as a lectotype now; it is designated as a syntype here.

Cercyon nigriceps is a cosmopolitan polyzonal species. In my opinion, the species comes from Oriental region, because the species has high quantity in this region. This is confirmed by one more fact. The large number of species of *Cercyon nigriceps* group (including undescribed ones) live in Oriental region.

Distribution: **HOLARCTIC:** **Palaearctic:** **Europe:** Albania, Austria, Azores, Belarus, Croatia, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Great Britain, Hungary, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Malta, the Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Russia (European part), Slovakia, Sweden, Switzerland, Ukraine. **Asia:** Iran Japan, Russia (Far East), Saudi Arabia, Turkey. **North Africa:** the Canary Islands, Tunisia, Portugal (Madeira Archipelago). **Nearctic:** Canada, U.S.A. **PALAEOTROPIS:** **Afrotropical:** Botswana, Gambia (new record), Madagascar, Mascarene Is., Namibia, Rwanda, Saudi Arabia (south), the Seychelles, Tanzania, Zaire, Yemen. **Oriental:** Bhutan, China (Fujian, Guandong, Taiwan), India, Indonesia, Laos, Nepal, Philippines, Sri Lanka, Taiwan, Thailand, Vietnam. **NEOGEA:** **Caribbean:** Jamaica, Dominican Republic, Trinidad & Tobago. **Neotropical:** Argentina, Brazil, Costa Rica, Panama, Paraguay. **NOTOGEA:** **Australian:** Australia. **New Zealand:** New Zealand [3; 8; 12; 13].

Cercyon (Cercyon) strandi Roubal, 1938

Russia: Centr. [Central] Caucasus, N. Osetia [Northern Ossetia], Sugansky Mt. R., upper course of Bilyagion River, 2 100—2 300 m, 29.VII — 2.VIII.1999, A. G. Koval leg., 1 specimen, (CAK).

Distribution: **HOLARCTIC:** **Palaearctic:** **Europe:** Azerbaijan, Georgia, Russia (Northern Caucasus). **Asia:** Turkey [8].

Cercyon (Paracercyon) analis (Paykull, 1798)

Russia: Petropol. [red label, reduction from Petropolis — Sankt-Petersburg], *Cercyon ferrugineum* mihi, Caucasus [white label written V. I. Motschulsky], 2 specimens (ZMMU).

Note. These specimens (male and female) are from Motschulsky collection. *Cercyon ferrugineum* is an undescribed species by V. I. Motschulsky. These immature specimens are typical *Cercyon analis*.

Distribution: **HOLARCTIC:** **Palaearctic:** **Europe:** Austria, Belarus, Bulgaria, Croatia Czech Republic, Great Britain, Germany, Hungary, Iceland, Russia (European part), Denmark, Estonia, Finland, France, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, the Netherlands, Norway, Poland, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Ukraine, “Yugoslavia”, “Caucasus”. **Asia:** Kazakhstan, Russia (West and East Siberia, Far East), Turkey. **North Africa:** Algeria. **Nearctic:** Canada, U.S.A. **NOTOGEA:** **New Zealand:** New Zealand [3; 8].

Coelostoma orbiculare Fabricius, 1775

China: China, Xinjiang, Kara-Irtysh River, Burqin town, 47°41'35"N / 86°51'54"E, 31.7.2015, h~410 m, leg. Kabak I. I., 1 specimen, (CSR). New for Xinjiang.

Distribution: **HOLARCTIC:** **Palaearctic:** **Europe:** Azerbaijan, Armenia, Austria, Belarus, Belgium, Bulgaria, Croatia Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Great Britain, Germany, Hungary, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Montenegro, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Russia (European part), Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden,

Switzerland, Ukraine. **Asia:** China (Beijing, Hebei, Henan), Kazakhstan, Japan, Russia (West and East Siberia, Far East), Turkey [8].

Enochrus (Lumetus) fuscipennis Thomson, 1884

Russia: Russia, Kaliningrad reg., Zelenogorsk distr., Nat. park Kurshskaya Kosa, near Rybachiy, temp. pool, 21.7.2017, leg. Lukashuk A. O., 1 specimen, (CSR); Russia, Volgograd reg., Peschanka, 21.06.1998, leg. Danilevskiy, 1 specimen, (CSR); Moskov obl. [Moscow Oblast], Taldomskiy r-n, okr. der. Shiryagino, prud, 11.06.1999, Petrov, [in Russian], 1 specimen, (CSR); Moskov obl., Taldomskiy r-n, okr. st. Meldino, dolgovrem. Luzha so sfagnumom, 24.04.1999, Petrov, [in Russian], 1 specimen, (CSR); Moskov obl., Serpukhov r-n, Pushchino, protoka, 74-V-7, [in Russian], 1 specimen, (ZMMU); Rus., E. Cauc., Chechnya, Sernovodskaya vill., env., health resort, ~00 m, 43.33°N / 45.17°E, 13-18.VI.2016, [leg.] E. Ovsyannikova, I. Grishakov, 1 specimen, (CAK); E. Siberia, Evenkia, river Chamba, № 8, 8.09.1994, leg. A. B. Ryvkin, 1 specimen, (CSR).

Kyrgyzstan: Kirgizia, Tyan-Shan, Suusamir, h = 2 500, 4.5.2000, leg. Danilevskiy, 1 specimen, (CSR). It is first record for fauna of Kyrgyzstan, because we specified this species earlier without an exact locality in Kyrgyzstan [8].

Ukraine: Kharkovskaya obl. [Kharkov Oblast], s-z Krasnaya volna, rodnik, boloto, sb. Shatrovskiy, 23.VI.1977, [in Russian], 1 specimens, (ZISP).

Distribution: **HOLARCTIC: Palearctic: Europe:** Azerbaijan, Armenia, Austria, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Czech Republic, Denmark, Finland, Great Britain, Germany, Hungary, Ireland, Italy, Latvia, Luxembourg, Norway, Poland, Portugal, Russia (European part), Slovenia, Spain, Sweden, Ukraine. **Asia:** Kazakhstan, Kyrgyzstan, Iran, Kyrgyzstan, Turkey, Russia (West and East Siberia), China (Heilongjiang, Nei Mongol, Xinjiang). **North Africa:** Tunisia [8].

Note. This species often mixed with *Enochrus quadripunctatus* (Herbst, 1797) and similar to *E. halophilus* (Bedel, 1878). Distribution of *E. fuscipennis* remains unclear until now. Therefore, new reliable data are important for clarifying its range.

Hydrobius rottenbergii Gerhardt, 1872

Germania: Germania, Reitter, 66, 2 specimens, (ZISP).

Latvia: Lifyandskaya gub., Rizhskiy zaliv, Bilderlingsgof, [Bulduri, Jūrmala], 4.VII.03, [leg.] B. K. Gipdus, [in Russian], 7 specimens, (ZISP); Lifyandskaya gub., Rizhskiy zaliv, Asserp [Asari Station, Jūrmala], 19.VI.03, [in Russian], 4 specimens, (ZISP); Lifyandskaya gub., Rizhskiy zaliv, Asserp, VI-VII.03, [leg.] Gipdus, [in Russian], 1 specimen, (ZISP). New for Latvian fauna.

Russia: Sankt-Peterburg [Sankt-Petersburg], Kurortnyy r-n, pos. Beloostrov, les, V. N. Prosolov, 13.VIII.2004, 1 specimen, [in Russian], (ZISP); Leningradskaya obl. [Leningrad Oblast], Vsevolozhskiy r-n [Vsevolozhsky district]; Mednoe oz [lake], les, 5.VIII.2004, V. N. Prosolov, 2 specimens, [in Russian], (ZISP); Leningradskaya obl., Beloostrov, dor. na kar'er, 8.VIII.2004, V. N. Prosolov, 1 specimen, [in Russian], (ZISP).

Distribution: **HOLARCTIC: Palearctic: Europe:** Belarus, Germany, Latvia, Norway, Poland, Russia (European part), Sweden [14].

Megasternum concinnum (Marsham, 1802)

China: China, S Anhui, Mt. Jihua, 1000 m, litter, 17.05.1998, leg. S. Kurbatov, 1 specimen, (CSK). First reliable record from Anhui (China).

Note. *M. immaculatum* (Stephens, 1829) was recently resurrected by Foster et al. [15] as a valid species separate from *M. concinnum* (Marsham, 1802). All early records need confirmation. I examined specimens of *Megasternum* from Italy, Belarus. Ukraine, Azerbaijan, Georgia, Russia (European part including the Caucasus) and China. All of them belong to *M. concinnum*.

Distribution: *HOLARCTIC: Palearctic: Europe:* Azerbaijan, Armenia, Austria, Belarus, Belgium, Croatia, Russia (European part), Czech Republic, Denmark, Estonia, the Faeroe Islands, Finland, France, Great Britain, Germany, Georgia, Greece, Hungary, Italy, Lithuania, Macedonia, Montenegro, the Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Russia (European part), Slovakia, Slovenia, Spain, Switzerland, Sweden, Ukraine. *Asia:* China (Anhui), Turkey, Russia (West and East Siberia). *North Africa:* Algeria, Tunisia. *Nearctic:* Canada, USA [3; 8].

Megasternum immaculatum (Stephens, 1829)

Russia: Russia. Western Siberia, Kemerovo reg., Novokuznetsk distr., “Lipovyy Ostrov”, № 6, 4.07.1994, leg. A. B. Ryvkin, 3 specimens, (CSR); the same data, № 38, 24.07.1994, leg. A. B. Ryvkin, 18 specimens; (CSR); the same data, 19.07.1994, 3 specimens, (CSR); the same data, 20.07.1994, 1 specimen, (CSR); Russia. Western Siberia, Kemerovo reg., reserve “Kuznetskiy Alatau”, № 16, 17.07.1994, leg. A. B. Ryvkin, 9 specimens; (CSR); Russia, Eastern Siberia, near river Podkamennaya Tunguska, 4.10.1989, leg. A. B. Ryvkin, 17 specimens, (CSR); the same data, 2.10.1989, 3 specimens, (CSR); Russia, Eastern Siberia, Krasnoyarskiy Kray, reserve “Stolby” 13.08.1989, leg. A. B. Ryvkin, 1 specimen, (CSR); Eastern Siberia, Evenkiya, near river Vel'mo, below the mouth of the river, 9.08.1990, leg. A. B. Ryvkin, 1 specimen, (CSR); Eastern Siberia, Evenkiya, near river Kochumdek, № 264, 4.10.1989, leg. A. B. Ryvkin, 2 specimens, (CSR).

Conclusion. *M. immaculatum* differs from *M. concinnum* black or blackish brown colour of pronotum and elytra. The punctate striae of *M. immaculatum* near the apex of elytra are not clear. *M. concinnum* has more widened apex of paramera of male genitalia.

Distribution: *HOLARCTIC: Palearctic: Europe:* Great Britain. *Asia:* Russia (West and East Siberia). New for Russia and Siberia.

Note. Some records of *M. concinnum* from Siberia [4] refer to *M. immaculatum*. Probably the species is confined to the mountainous regions in nemoral and taiga zones of the Palearctic.

Megasternum prometheus Shatrovskiy, 1990.

Russia: Sochi reg., 30 km NNO Adler, lower reaches of the river Chvizhepse, 220—500 m, 29.IV. — 6.V.2013, leg. S. & Sv. Kurbatovy, 25 specimens, (CSK, CSR); the same data, 250 m, FiT, 8 specimens, (CSK, CSR).

Distribution: *HOLARCTIC: Palearctic: Europe:* Georgia, Russia (Northern Caucasus) [8; 16].

Note. This species is endemic of the Caucasus.

I am very grateful to Dr Sci. A. G. Kirejtshuk (Zoological Institute, Russian Academy of Sciences, St. Petersburg, Russia), Dr I. A. Belousov, Dr. I. I. Kabak and Dr. A. G. Koval (All-Russian Institute of Plant Protection St. Petersburg, Russia), Dr G. E. Davidian (Scientific-educational base of Nature Reserve “Les na Vorskle”, St. Petersburg State University, Borisovka, Belgorod Oblast, Russia), Dr S. A. Kurbatov (All-Russian Research Institute of Chemical Agents of Plant Protection, Moscow, Russia), A. B. Ryvkin (Moscow, Russia), Dr Sci. N. B. Nikitskiy (Zoological Museum of Moscow State University, Moscow, Russia) for the loan of the material, Dr A. A. Prokin (Papanin Institute for Biology of Inland Waters of the Russian Academy of Sciences, Borok, Nekouzsk District, Yaroslavl Oblast, Russia) for valuable comments on the manuscript and to Dr E. G. Karapetova (Belarus State Linguistic University, Minsk, Belarus) for language correction.

The study was supported by the Belarusian Republican Foundation for Fundamental Research (agreement number B17-020) and the scientific training grant of Baranovichi State University (Ministry of Education of the Republic of Belarus).

References

1. Short, A. E. Z. World catalogue of the Hydrophiloidea (Coleoptera): additions and corrections II (2006—2010) / A. E. Z. Short, M. Fikáček // Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae. — 2011. — Vol. 51(1). — P. 83—122.
2. Short, A. E. Z. World Catalogue of Hydrophiloidea — Additions and Corrections, 1. (1999—2005) (Coleoptera) / A. E. Z. Short, F. Hebauer // Koleopterologische Rundschau. — 2006. — Vol. 76. — P. 315—395.
3. Hansen, M. World Catalogue of Insects 2: Hydrophiloidea (s. str.) (Coleoptera) / M. Hansen. — Stenstrup : Apollo Books, 1999. — 416 pp.
4. Hebauer, F. New data on the distribution of Old World Hydrophilidae (Coleoptera: Hydrophilidae) / F. Hebauer, S. K. Ryndevich // Acta Coleopterologica. — 2005. — Vol. 21(1). — P. 43—51.
5. Ryndevich, S. K. New data on Holarctic and Oriental Spercheidae and Hydrophilidae (Coleoptera: Hydrophiloidea) / S. K. Ryndevich // Euroasian Entomological Journal. — 2011. — Vol. 10(3). — P. 337—340.
6. Ryndevich, S. K. Faunistic and zoogeographic notes on hydrophiloid beetles from the Palaearctic region (Coleoptera: Helophoridae, Hydrophilidae) / S. K. Ryndevich, M. Fikáček // BarSU Herald. Series of biological sciences (general biology), agricultural sciences (agronomy). — 2013. — Vol. 1. — P. 32—37.
7. Prokin A. A. New data on the distribution of Helophoridae, Hydrochidae and Hydrophilidae (Coleoptera) in Russia and adjacent lands / A. A. Prokin, S. K. Ryndevich, P. N. Petrov, T. R. Andrejeva // Russian entomological journal. — 2008. — Vol. 17(2). — P. 145—148.
8. Fikáček, M. Family Hydrophilidae. In Löbl, I. & Löbl, D (eds.) Catalogue Palaearctic Coleoptera. Volume 2/1. Hydrophiloidea — Staphilinoidea. Revised and updated edition / M. Fikáček, R. B. Angus, E. Gentili, F. Jia, Y. N. Minoshima, A. Prokin, M. Przewoźny, S. K. Ryndevich. — Koninklijke Brill NV, Leiden. Boston, 2015. — P. 37—76.
9. Jia, F. Taxonomic notes on Chinese *Cercyon*: description of a new species, new synonyms, and additional faunistic records (Coleoptera: Hydrophilidae: Sphaeridiinae) / F. Jia, M. Fikáček, S. K. Ryndevich // Zootaxa. — 2011. — № 3090 — P. 41—56.
10. Balfour-Browne, J. Contribution to the study of the Palpicornia. II / J. Balfour-Browne // Entomologist's monthly Magazine. — 1939. — Vol. 75. — P. 1—8.
11. Motschulsky, V. Essai d'un Catalogue des Insectes de l'île Ceylan / V. Motschulsky // Bulletin de la Société impériale des Naturalistes de Moscou. — 1863. — Vol. 36, № 1 (2). — P. 421—532.
12. Fikáček, M. Occurrence of introduced species of the genus *Cercyon* (Coleoptera: Hydrophilidae) in the Neotropical Region / M. Fikáček // Revista de la Sociedad Entomológica Argentina. — 2009. — Vol. 68, № 3-4. — P. 351—357.
13. Ryndevich, S. K. Review of species of the genus *Cercyon* Leach, 1817 of Russia and adjacent regions. V. Subgenus *Cercyon* (s.str.) Leach, 1817. *Cercyon nigriceps* — group (Coleoptera: Hydrophilidae) / S. K. Ryndevich, F. Hebauer // Zoosystematica Rossica. — 2010. — Vol. 19, № 2. — P. 330—340.
14. Ryndevich, S. K. Species of genus *Hydrobius* from Belarus / S. K. Ryndevich // BarSU Herald. Series of biological sciences (general biology), agricultural sciences (agronomy). — 2016. — Issue 4. — P. 63—71.
15. Foster G. N. Keys to adults of the water beetles of Britain and Ireland (Part 2). Handbooks for the Identification of British Insects / G. N. Foster, D. T. Bilton & L. Friday // Royal Entomological Society Handbooks. — 2014. — Vol. 4(5b). — P. 1—126.
16. Shapovalov M. I. New data on the fauna of the families Dytiscidae, Hydrophilidae and Dryopidae (Coleoptera) of the Northern Caucasus / M. I. Shapovalov, A. A. Prokin, V. D. Lvov // Caucasian Entomological Bulletin. — 2012. — Vol. 8(2). — P. 211—212.

В статье рассматриваются новые фаунистические указания 12 видов жуков-водлоубов с территории Европы и Азии. *Cercyon (Cercyon) bifenestratus* Küster, 1851 впервые приводится для фауны Китая (Синьцзян), *C. (C.) cultriformis* Wu & Pu, 1995 — для Палеарктики и Сычуаня (Китай), *Coelostoma orbiculare* Fabricius, 1775 — для Синьцзяна (Китай), *Hydrobius rottenbergii* Gerhardt, 1872 — для Латвии, *Megasternum immaculatum* (Stephens, 1829) — для России и Сибири, *Enochrus (Lumetus) fuscipennis* Thomson, 1884 — для Киргизии. Указаны дополнительные достоверные находки *Cercyon (Cercyon) strandi* Roubal, 1938 и *C. (C.) lencoranus* Kuwert, 1890 с Северного Кавказа (Россия), *Enochrus (Lumetus) fuscipennis* с территории России (европейская часть включая Северный Кавказ, Восточную Сибирь) и Украины, *Hydrobius rottenbergii* с территории европейской части России, *Megasternum concinnum* (Marsham, 1802) из Китая, *M. prometheus* Shatrovskiy, 1990 с территории Северного Кавказа (Россия). Обозначен синтип *Cercyon nigriceps* Motschulsky, 1863. Приводятся данные по *Cercyon (Paracercyon) analis* (Paykull, 1798) из коллекции В. И. Мочульского. Также рассмотрены отдельные аспекты морфологии и распространения данных видов водлоубов.

Поступила в редакцию 13.03.2017